

De arme twijfelende christen tot Christus getrokken

*Een iegelijk dan, die het van den Vader geheard en
geleerd heeft, die komt tot Mij.
(Job. 6:45).*

Belemmeringen uit de weg geruimd die verhinderen tot Christus te komen

Er zijn verscheidene belemmeringen die arme christenen verhinderen tot Christus te komen. Ik wil deze onder de volgende punten rangschikken.

In de eerste plaats zijn er zulke bezwaren die de mens in werkelijkheid ervan weerhouden deel aan Christus te krijgen en die kort gezegd hierop neerkomen.

1. Als de mens leeft in blinde zorgeloosheid of onbezonnen gerustheid, waardoor hij zichzelf tevredenstelt met zijn tegenwoordige toestand. Hij beeldt zichzelf dan in dat alles bij hem in orde is, hoewel dit beslist niet het geval is.

2. Als de mens hiervan overtuigd raakt, bedenkt hij in hoeverre hij zichzelf door eigen kracht zal zalig maken. Vervolgens begint hij zijn leven te verbeteren. Hij gaat sommige zonden nalaten, die hij door predikanten heeft horen bestraffen, en denkt dan dat God hem hiervoor wel zal belonen.

3. Als de zondaar overtuigd raakt van zijn volkomen onvermogen om God te behagen, gaat hij een stapje verder en komt hij tot de ontdekking dat al zijn verrichtingen, gebeden en ernst op zichzelf genomen van geen betekenis zijn. Deze moeten alle als ontoereikend worden beschouwd. Als hij hoort dat hij zich door het geloof alleen op Christus moet verlaten, denkt hij hiertoe wel in staat te zijn. Dus vertrouwt hij zich aan Christus toe en

denkt dan dat hij alle werk gedaan heeft. Hij hoeft nergens meer naar om te zien.

4. Als de mens tot de ontdekking komt dat hij door zo te doen ook tekortschiet, gaat hij nog een stapje verder. Hij belijdt dat hij niet tot Christus kan komen, tenzij dat Deze hem Zijn hand toesteeft en hem opricht. Vandaar dat hij nu de geboden wil onderhouden en ijverig alle goede middelen gaat gebruiken. Hij beeldt zich hierbij in dat hij op deze manier een persoonlijk geloof tot stand kan brengen, dat hem gelukkig kan maken. En hierin zoekt hij rust. Hij hangt als het ware aan de buitenzijde van de ark. Maar als de golven en windvlagen onstuimig en krachtig worden, wordt hij er ten slotte afgeworpen en zo zinkt hij voor eeuwig weg.

Behalve de hier genoemde, zijn er nog andere bezwaren. Deze beroven een mens niet meteen van aanspraak en recht op de eeuwige gelukzaligheid, maar maken de weg hiernaartoe wel lastig en ongemakkelijk. Dit komt omdat hij niet zo snel als hij wel zou willen tot Christus kan komen. Dit komt ook doordat de mens, vanuit vleeselijke argumenten, een andere weg bedenkt om tot Christus te komen dan Hij ooit bevolen of geopenbaard heeft. Wij stellen dan, volgens Ezechiël 43:8, 'onze dorpel aan Zijn dorpel en onze post naast Zijn post'. Als wij zo, volgens onze eigen inbeelding, een ander soort geloof maken dan Christus ooit vereist of geboden heeft, dan is het ook geen wonder dat wij Hem niet leren kennen. Want wij richten hindernissen op en plaatsen slagbomen op onze weg. Wij boeien onze handen en binden onze voeten vast en zeggen vervolgens dat wij niet kunnen vastgrijpen of lopen. Zo is het met u gesteld, arme christenen, en het is uw eigen schuld.

Maar er zijn nog meer bezwaren waarop men moet letten en waardoor veel begenadigde zielen op een opmerkelijke manier werden verhinderd om tot Christus te komen. Die zullen dan

ook niet die vertroosting ontvangen waarnaar ze verlangden en die Hij bereid is hun te schenken.

De bedroefde ziel, die mogelijk echt is verootmoedigd, merkt de schoonheid van de heiligheid op, evenals het beeld van God dat afgedrukt is op het hart van Zijn kinderen. Hij slaat ook zijn oog op al die dierbare beloften die God aan al de Zijnen gegeven heeft. Als de mens deze dingen gaat opmerken, begint hij met zichzelf te redeneren en zegt: 'Als ik zo heilig en godzalig zou zijn, dan zou ik er wel op kunnen hopen dat mijn zonden vergeven zouden worden. Als mijn hart nu maar zo geneigd was tot mijn schuldige plicht, als ik mijn hart er nu maar echt in mee kon krijgen om mijn innerlijke verdorvenheden te overwinnen, dan zou er nog enige hoop zijn. Maar als ik geen kracht tegen de zonde heb en geen hart om steeds volhardend naar Christus te zoeken, hoe zou ik dan durven denken dat ik, met zoveel gebreken, enige genade bezit?' Dus durven deze mensen niet tot de belofte te komen. Zij durven het er niet op te wagen, omdat zij niet die volledige bereidheid tot de plichten en die kracht tegen de verdorvenheden hebben die Gods heiligen soms bezitten.

Wij moeten echter beseffen dat dit toch geen bezwaar is, zodat we ons niet laten verhinderen door iets wat in werkelijkheid niet zo is. Want wij moeten hier wel op letten, en niet denken dat onze verruiming van hart en de door ons gekoesterde hoop ons tot de belofte brengen. Maar wij moeten, juist om deze dingen te krijgen, tot de belofte gaan. De hoop moet opgewekt en het verlangen verlevendigd worden. Liefde en blijdschap moeten door de belofte worden ontstoken. Wie heeft ooit deze voorwaarde van het verbond gesteld? Deze voorwaarde namelijk, dat een mens zoveel zielsverruiming moet hebben voordat hij tot de belofte kan komen?

Onze Zaligmaker, Die ook onze Man is, eist van ons geen bruidsschat of iets anders. Het enige waar Hij op let is armoede en leegheid. Als u niets bezit, dan wil Hij u toch hebben met al uw waardeloosheid, mits u Hem maar wilt hebben. Daarom staat er ook geschreven dat 'Hij rijken ledig heeft weggezonden'. Maar de armen verzadigt Hij met goederen en de dorstigen verkwikt

Hij. En dat doet Hij op zo'n manier dat er van onze zijde niets anders vereist wordt dan dat wij Hem als Man aannemen. Want Gods Woord zegt immers dat wij 'kopen zonder geld'? U moet niet komen met de gedachte een man te kunnen kopen. De Heere verwacht geen kracht of bekwaamheid van uzelf, geen vermogen tegen uw verdorvenheid of genegenheid tot plichten. Als u ermee tevreden bent dat Christus alles van uzelf zal wegnemen en in alles naar Zijn wil met u zal handelen, neem dan de Zaligmaker aan en u hebt Hem.

De arme ziel vraagt echter: 'Als ik zo geblinddoekt verderga, hoe zal ik dan te weten komen of ik niet te brutaal ben en of ik werkelijk aanspraak kan maken op de belofte?'

Ik antwoord: Er is geen betere bewijsreden in de hele wereld om te beproeven dat u recht hebt op Christus dan deze, namelijk dat u de Heere Christus als een volkomen Zaligmaker en als een enige Man aanneemt. In Johannes 1:12 staat geschreven: 'Maar zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven.' Het Woord zegt niet: aan zovelen, die zo'n genegenheid tot plichten hadden en zo'n kracht tegen verdorvenheden. Maar het zegt: als u Christus wilt aannemen op die voorwaarden, waarop Hij Zichzelf aanbiedt. Er is geen beter bewijs onder de hemel dan dit, om te bewijzen dat u een aanspraak hebt op de belofte. Er is helaas vaak sprake van een tot het uiterste gedreven wanhoop die zich meester maakt van de harten van in nood verkerende zondaren.

Vandaar het tweede antwoord. De zondaar ziet op de voortreffelijkheid van Christus en Zijn genade en vooral op zijn eigen volkomen ongenoegzaamheid. Dit heeft als gevolg dat hij het niet op de belofte durft te wagen. Hij ziet ook maar al te zeer op zijn eigen zondigheid en onwaardigheid, zodat hem de moed gaat ontzinken. Hij kijkt naar zijn vele zonden die zo vuil zijn en waarin hij zo lang heeft volhard. Intussen voelt hij de vloed van gruwelen uit alle macht over zijn ziel komen, terwijl de satan hem hierbij op de koop toe nog meer gaat benauwen.

Vandaar dat hij niet de toevlucht tot Christus durft te nemen. Maar dit is steeds de handelwijze van de duivel geweest. Hij zal, als het mogelijk is, het zo besturen dat de mens zijn zonden door zijn eigen vergrootglas zal zien. En anders zal hij er wel voor zorgen dat hij zijn zonden helemaal niet zal zien. En dan zal de zondaar zeggen: 'Er is nog genade genoeg in de Zaligmaker te krijgen en daarom zal ik leven zoals ik het wil!' Wanneer de zondaar echter wérkelijk zijn zonden gaat zien, dan zal de satan hem niets anders dan zonde laten zien. En dat met de bedoeling hem voor eeuwig te laten wanhopen.

Hier staat de arme zondaar stil en hij kan zijn weg niet meer vervolgen. Want als u tegen hem spreekt over Gods genade en over de volkomen verlossing in Christus en de rijkdommen van Gods genade, dan antwoordt hij: 'Wat? Zou ik moeten geloven dat er voor mij genade is en dat ik enig recht op Christus zou bezitten? Dat zou wel vreemd zijn!' Op deze manier blijft de ziel tobben en zich altijd blindstaren op zijn verdorvenheden, terwijl hij steeds opnieuw de zweer openkrabt zonder ooit tot de Geneesheer te gaan.

Let er dus op dat een mens zowel door wanhoop als door brutaliteit wordt weerhouden tot Christus te gaan. Voordat hij aan zijn zonden ontdekt is, denkt hij dat zijn staat goed is. Hij heeft immers voldoende eigengerechtigheid. Het is voor hem niet nodig tot Christus te gaan. Wanneer hij echter zijn zonden ziet, dan neemt hij hierdoor zoveel slechtheid waar in zichzelf, dat hij niet tot Christus durft te naderen. Deze zou hem immers, wanneer hij voor Hem zou verschijnen, laten neerstorten in de poel die brandt van vuur en sulfer. Hierin is de duivel zeer spitsvondig. Dit beneemt de zondaar echter niet het recht op Christus. Het moet ons dus ook niet de moed benemen om deel te krijgen aan de zaligheid.

Want let er in de eerste plaats op: Voor wie kwam Christus in de wereld en voor wie is Hij gestorven toen Hij was gekomen? Was het voor rechtvaardigen? Rechtvaardigen hadden Hem niet

nodig. Het was juist voor de arme zondaar, een zondaar die zichzelf veroordeelt en die tot de ontdekking komt dat hij zichzelf niet zalig kan maken. Paulus zegt in 1 Timotheüs 1:15 dat ‘Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben’. En de profeet Zacharia zegt in hoofdstuk 13:1 dat er ‘een Fontein geopend is tegen de zonde en tegen de onreinheid’. Dat betekent: tegen alle soorten zonde en alle soorten zondaren. Al zouden hun ongerechtigheden nog zoveel en slecht zijn, hiertegen is een Fontein geopend. Wie wil, die kome. Er is nog nooit iemand zalig geworden die niet eerst een opstandeling is geweest. Er is nog nooit iemand in genade aangenomen die Gods genade en barmhartigheid in Christus eerst niet heeft weerstaan. De vurige slangen in de woestijn beten het volk. Eerst werd het volk gebeten en nadat het gebeten was, was er een koperen slang om hen te genezen.

Let echter op de dwaasheid van de volgende uitvlucht. Waar heeft de Schrift ooit gezegd dat de grootheid van de menselijke zonde de genade van God kan tenietdoen? Geen enkel Schriftwoord zegt dat. Integendeel, we horen David bidden: ‘Om Uws Naams wil, HEERE! zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot’ (Ps. 25:11). Ja, God Zelf zegt precies het omgekeerde: ‘Mij hebt gij geen kalmus voor geld gekocht, en met het vette uwer slachtoffers hebt gij Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt, met uw zonden, gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden’ (Jes. 43:24). Toen de Joden God vermoeiden en Hem belastten met hun zondige wangedrag, wilde de Heere echter omwille van Zijn Naam hun ongerechtigheden niet meer gedachtig zijn.

Let er verder ook op dat de zonden, ook al zijn die zo schandelijk in zichzelf, niet het werk van het geloof kunnen verhinderen en u daarom onbekwaam zouden maken voor de genade. Als de ziel slechts de zonden kan waarnemen, terwijl het hart er als het ware mee beladen is, dan zal zij u veelmeer in staat stellen de toevlucht tot Christus te nemen. De waarheid hiervan is (ik

smeek u hierop te letten) dat het niet zozeer onze onwaardigheid is, maar dat het onze trots en hooghartigheid zijn die ons verhinderen tot Christus te komen. Want wij willen graag iets van onszelf en niet alles van Hem bezitten. Maar tot de benauwde ziel, die de walgelijkheid van zijn zonden ziet, zeg ik: Veronderstel dat uw zonden weinig waren, zou u dan wél tot Christus willen gaan omdat u overtuigd bent van Zijn genade? Maar omdat uw zonden vele zijn, daarom houdt u zich terug. Dit komt omdat u zich inbeeldt dat u nog wat waardigheid in uzelf zou moeten hebben. U wilt iets tot Christus brengen en niet alles van Hem ontvangen. En is het u dan niet duidelijk dat het uw trots en uw verwaandheid zijn die u in de weg staan? U denkt dat u een bepaalde hoeveelheid genade en heiligheid moet bezitten. U meent dat Christus niet de goddeloze, maar de godzalige zal rechtvaardigen. Maar ik zeg u dat Hij u, op zulke voorwaarden, nooit zal rechtvaardigen zolang de wereld bestaat.

De ziel werpt echter tegen: 'Mijn zonden zijn zwaarder dan bij wie ook, niet alleen omdat het er zoveel zijn, maar omdat ik de barmhartigheid en zaligheid, die mij van dag tot dag zijn aangeboden, heb veracht.'

Ik antwoord echter weer: Dit kan u geen schade doen, als u deze slechtheid maar wilt opmerken. Want dan zal de Heere u, hoewel u de goedertierenheid van de Heere hebt verworpen, toch niet verwerpen. Als u maar wilt komen en Hem ernstig en voortdurend wilt zoeken. De profeet zegt: 'Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg hen; Ik verborg Mij en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig heen in de weg huns harten' (Jes. 57:17). Als dit een belemmering had kunnen zijn, dan zou Juda nooit genade hebben ontvangen. De tekst zegt echter verder: 'Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen' (vs. 18). En wat zegt de Heere door middel van de profeet Jeremia tot het volk? 'Gij nu hebt met veel boeleerders gehooreerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE' (Jer. 3:1b).

Dus is er geen tijd verspild, als een mens maar een hart heeft om terug te keren. Er is geen beperking aan de rijkdommen van Gods vrije genade, uitgezonderd dan in het geval van de zonde

tegen de Heilige Geest. Daarom zegt Christus dan ook: ‘Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop’ (Openb. 3:20a). Al zou Hij roepen tot Hij hees zou zijn en al zou Hij blijven staan totdat Hij moe zou zijn, toch blijft Hij daar staan. Als een of ander overspelig of bedrieglijk schepsel de deur opendoet – de Heere zal tot hem inkomen en avondmaal met hem houden.

Tegenwerping: ‘Dat is nu allemaal wel waar, als ik maar een hart had om mijn zondigheid te betreuren. Ik zie mijn zonden wel, maar dit is mijn ellende dat ik er niet voldoende mee belast kan worden. Ik heb een hart dat niet breken wil, een hart dat niet treuren kan over de oneer die ik God door zoveel overtredingen heb aangedaan.’

Antwoord: Ik zeg u echter, dat deze zaak u niet tot schade zal zijn als uw hart slechts moe wordt van zichzelf, omdat het niet moe kan worden van de zonde. ‘Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeft lust aan goedertierenheid’ (Mi. 7:18). De Heere schenkt genade omdat Hij genade wil schenken. Dat komt niet omdat ú Hem kunt behagen, maar omdat de genáde Hem behaagt. Wanneer bewees de Heere Paulus genade? Juist toen Paulus de meeste slechtheid tegen Hem bedreef. ‘Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?’ Hij vervolgde Christus en toch had Christus medelijden met hem en schonk hem genade. En zo was het ook met die lompe stokbewaarder. Zelfs toen hij zich het meest verzette tegen de genademiddelen, bewees de Heere hem Zijn ontferming (Hand. 16). Hij die zich eerst verzette tegen de genademiddelen, werd door dezelfde middelen die hij had weerstaan, terechtgebracht.

Tegenwerping: ‘Maar u hebt nu de juiste snaar getroffen! Dit woord is als een molensteen om mijn hals en ik sta op het punt voor eeuwig in de zee te verzinken. Het is de diepte van de onwaardigheid die op mij drukt. Het is zelfs zo met mij, dat alle genademiddelen bij mij geen verbetering teweegbrengen. Hoe komt dat dan? Hoewel Paulus en de stokbewaarder slecht genoeg waren, ja, zo slecht als u maar zegt, toch werden ze door

de middelen verbeterd. Maar mijn toestand is zo hopeloos, dat de genademiddelen op mij geen uitwerking hebben. O, zou er in de hel wel zo'n hart zijn als ik bezit? Hoe slecht moet mijn hart dan wel niet zijn, als alle genademiddelen in de wereld mij geen goed meer kunnen doen? Het lijkt wel of mijn hart nog meer verhard en onvermurwbaar is onder al Gods bemoeienissen, dan toen ik voor het eerst ging geloven. Daarom is mijn staat ongetwijfeld hopeloos, omdat ik tot de ontdekking kom dat de genademiddelen, die mij zouden moeten vertederen, mij alleen maar verharden en mij nog slechter maken.'

Antwoord: Dit is het laatste verzinsel waarmee de duivel het hart van de arme, verslagen zondaar bezet en in bezit houdt. Laat mij u echter antwoord geven en zeggen: Ook deze zaak kan u niet schaden. Want in dit geval mag u hoop op genade hebben! Let bij het antwoord dat ik u geef op drie dingen.

1. Het woord en de genademiddelen hebben een goede uitwerking als zij u meer uw hardheid en doodsheid laten voelen. Gelukkig hebben zij niet die uitwerking op de manier zoals u dat wilt. Als zij u echter maar uw slechtheid, uw hardheid van hart en uw traagheid van geest laten zien, die voortvloeien uit het lichaam des doods dat u nog aankleeft, dan werken het Woord en de genademiddelen het best. Dat komt omdat dit volgens Góds handelwijze en niet volgens de uwe gebeurt. Dát geneesmiddel werkt het best, dat het lichaamsdeel ziek maakt voordat het uitwerking heeft. Zo is het ook met het Woord. Eerder bezat u een trots hart. Daarom ging u zich verheffen op uw eigen bekwaamheden en vertrouwde u op uw eigen kracht. U dacht dat uw zorgvuldigheid en het gebruiken van de genademiddelen wonderen zouden voortbrengen.

Maar het Woord heeft een lieflijke uitwerking als het u laat inzien dat een gewonde ziel Gods gave is. Het is geen gave van mensen of van de middelen. Het Woord heeft voor u een lieflijke uitwerking als het u voor deze zaak omhoog laat zien naar God en u het bezit ervan gaat waarderen. Als u, om dit te behouden, met uw dagelijkse gebeden op God wacht. Doodsheid te

voelen betekent leven, hardheid waar te nemen is verootmoediging. Maar neem alleen deze ene waarschuwing ter harte: U bent alleen op de goede weg als uw hart niet hunkert naar een slechte begeerte of een verkeerd verlangen. Als dat wel het geval is, dan zal het Woord u verharden omdat u uzelf verhardt.

2. Let op het volgende. U bent er zelf de oorzaak van waarom uw hart niet vertederd is en waarom het Woord geen uitwerking heeft op uw ziel. De verwardheid van uw eigen hart verhindert de werking van het Woord. Dit geldt ook voor het besluit van Gods voorzienigheid en de betekenis van het genadeverbond. U denkt de Heilige Israëls te kunnen beteugelen, maar dat is niet goed. Zijn verbond is een verbond van genade! En de Heere, Die vrijmachtig is, wil u niet bedienen op úw wenken of u genade schenken wanneer ú dat zelf wilt. Want het komt ons niet toe de tijden en momenten te weten. Wat hebt u te zeggen als de Heere u dit jaar geen genade zou willen geven, noch het volgende jaar, noch uw hele leven? Als Hij u bij de laatste snik nog een druppel van Zijn lieve gunst wil geven, dan is dat meer dan Hij u verschuldigd is. Hoor daarom vandaag en wacht tot morgen en ga zo verder. Want u weet niet wanneer God Zijn eigen verordeningen wil zegenen. Klaag niet over uitstel, maar wacht, want God heeft lang op u gewacht. Als Hij u daarom laat wachten op vrede voor uw geweten en de verzekering van Zijn liefde, dan handelt Hij rechtvaardig en zoals het het beste voor u is. God geeft wát Hij wil en Hij geeft het op Zijn tijd en wijze. Wacht daarop dus alleen.

3. Weet dan en wees ervan doordrongen dat u op uw eigen plichten en inspanningen hebt gerust. U bent door zo te doen niet tot God gegaan, Die zowel de middelen als het in acht nemen daarvan alleen op deze manier zegent. Dus is het uw eigen schuld. Ik zeg het nogmaals, omdat u rust zoekt in uw verichtingen en in de kracht van de middelen. U gaat niet tot God Zelf, Die meer zou hebben gedaan dan wat zij allemaal zouden kunnen doen. Want als een mens zich afhankelijk zou voelen van

Gods macht en genade, dan zou hij verhoudingsgewijs altijd wel ondersteuning ontvangen, zowel wanneer het hem lukt als wanneer het hem niet lukt. God geeft het soms en stelt het soms ook uit. Gods liefde is echter net zo onwankelbaar wanneer Hij het geeft, als wanneer Hij het niet geeft. Doe daarom uw best om van elk vleselijk vertrouwen op het vervullen van plichten af te zien. Zoek geen rust in uw eigen verrichtingen, maar zie over die allemaal heen op God, in Christus. Smeek Hem over al deze dingen de overwinning te geven.

Let erop hoe uw ziel zich gedraagt na de uitvoering van uw plicht. Als alles rustig en kalm is, ondanks dat u leeft in dagelijkse zonden, dan zeg ik u dat dit een ontwijfelbaar bewijs is dat de ziel een vleselijk vertrouwen stelde in haar eigen verrichtingen. U kunt dan bidden en liegen, vasten en bedriegen en toch gerust zijn, terwijl u nog nooit door het vervullen van uw plichten een aandeel in de Heere Christus hebt gevonden. Want hij die een Zaligmaker zoekt in zijn werkzaamheden en niet rust op eigen verrichtingen, die brengt een Zaligmaker, een Christus, in zijn ziel.

Merk verder op wat hier het gevolg van is. Christus brengt vergevende en reinigende kracht met Zich mee. Hij geeft de mens meer vermogen tegen verdorvenheden. Hij geeft hem ook meer dan ooit achterdocht ten opzichte van zijn eigen ziel. Vandaar dat de ziel zelfs met zichzelf in discussie gaat en beschaamd zegt: 'Wat moet ik nu denken van mijn bidden en van mijn luisteren? Waar is nu de verdienste en de kracht ervan? Heeft Christus ooit mijn gebeden gehoord of is Hij ooit door middel van Zijn inzetten in mijn hart gekomen? Waar is dan de reinigende kracht om mijn verdorvenheden van mij af te wassen?'

Dit is de grond van een gelovig hart dat geen enkel vertrouwen heeft in het vervullen van plichten, maar enkel en alleen zijn vertrouwen in de Heere Christus stelt. Stel uzelf er niet mee tevreden dat u de noodzakelijkheid van een Zaligmaker inziet, omdat uw verstand hierover verlicht en uw geest daarvan overtuigd is. Want u kunt intussen vertrouwen op de gedane plichten

en denken dat u Christus kunt bevelen, maar ondertussen doen wat u zelf wilt. Dit is een gevaarlijke en listige uitvinding van de satan. Daarom zeg ik u: u kunt de noodzakelijkheid van een Zaligmaker gezien hebben, maar stel uw ziel niet gerust, omdat u weet dat het zo moet zijn. Stel u niet gerust, omdat u bij ondervinding weet dat u uzelf niet kunt helpen. De schuld van de zonde blijft u achtervolgen en daarom bent u van mening dat een Zaligmaker u te hulp moet komen.

Ik zeg nogmaals dat u zich niet tevreden moet stellen door te zeggen: 'Ik zie dat het zo zou kunnen en moeten zijn', terwijl u zichzelf tevredenstelt met het verrichten van bepaalde diensten. Op deze manier probeert u een Zaligmaker aan uw kant te krijgen Die voor uw ziel doet wat u graag wilt. Dit is een strik waarin de satan uw ziel heeft gevangen. Menigeen denkt dat hij een soeverein gezag over Christus bezit, wanneer hij bepaalde plichten heeft vervuld. Op deze manier leiden de middelen hem echter niet tot Christus, maar gebruikt hij deze om Christus bevelen te geven. Hij denkt dan naar eigen goedvinden over Hem te kunnen beschikken. Op deze manier maakt hij Christus medeplichtig aan zijn eigen goddeloosheid en niet aan de onderwerping van zijn verdorvenheden. Het is een ontzaglijk zielsbedrog als een mens rust zoekt in zijn eigen bekwaamheden en op deze manier Christus misbruikt. Dit zal blijken uit de volgende bijzonderheden.

Let er in de eerste plaats wel op hoe uw hart gesteld is onder het vervullen van de plichten. Maken uw gebed en verhoringen en het uitoefenen van uw dienstbaarheid u onbedachtzaam en roekeloos, zodat u uw verdorvenheden niet meer zo zwaar opneemt? Dat is een duidelijk bewijs dat u in uw eigen verrichtingen een vleselijk vertrouwen stelt. Wanneer bijvoorbeeld een belijder zou zeggen: 'Wat geeft het, als ik af en toe zondig? Wat zou het, als ik af en toe iets kleins steel en gebruikmaak van valse maten en gewichten? Ik zal wat meer gaan bidden en wat vaker vasten. Zal mijn geweten dan niet zijn gerustgesteld? Dat zal zeker gerustgesteld zijn, ik zal het haar gebieden. Ik zal er, al biddende tegen mijn zonde, borg voor staan.'

Nu smee ik u op het volgende te letten. Dát bidden en het op die manier vervullen van plichten betekenen niets anders dan een Zaligmaker te gebieden om de zonde goed te keuren, zodat de mens deze vrijmoedig kan bedrijven. Het is alsof die mens zou zeggen: 'Ik oefen macht uit over mijn Zaligmaker en Hij zal mij mijn zonden vergeven en mij toestemming geven om de zonde te bedrijven.' O, die ellendige valsheid in het menselijk hart! Vreselijk is uw toestand, wie u ook bent, als u uw daden medeplichtig maakt aan uw overtredingen. Op deze manier brengt het vervullen van uw plichten u niet tot Christus, opdat Hij u zou helpen de zonden te vermijden en het venijn en de schandelijkheid van de zonde weg te nemen. Uw handelwijze is er integendeel op gericht de goddeloosheid zonder gewetensbezwaren te bedrijven en dat zonder er verder over na te denken. Velen maken bepaalde zaligmakers van hun verdiensten. Ze maken er de grond van om hun geweten te steunen. Wat is hiervan de oorzaak? Misschien ondervindt en voelt men, door verdrietige ervaringen, wat de vruchten van de zonde zijn. Men ziet het vergif van hun verdorvenheden en de beklagenswaardige uitwerkingen van al hun zondige handelingen. Ze vonden het vroeger uitstekend om te vloeken en te liegen, te drinken en verkeerd gezelschap te zoeken, maar deze dingen zijn nu een aanklacht voor hun hart en gal voor hun ziel. Hun geweten klaagt hen aan. Ze staan op het punt om onder de last van hun ongeregelde leven in de hel te zinken. Hun geweten zegt: Dit zijn uw zonden en ze zullen u verdoemen. Ze zijn u tot vermaak geweest, maar zij zullen u ten slotte beschaamd en verlegen doen staan. Binnenkort zult u daarvan de pijn gaan voelen. Pak uw biezen en ga heen.

Deze mensen hebben in zo'n geval geen ander geneesmiddel voor hun geweten dan het volgende. Men smeekt hun geweten om te zwijgen. Men bekent in verkeerde wegen gewandeld te hebben en dat hun toestand beklagenswaardig is. Men wil nu alles herstellen. Vroeger baden ze niet meer, maar nu zullen ze weer bidden. Vroeger hadden ze een hekel aan Gods knechten, maar nu zullen ze hen liefhebben. Hun wegen waren vroeger

bijzonder slecht, daarom zullen ze zich nu reformeren en een nieuwe bladzijde omslaan in hun leven. Ze zeggen en denken dat dit hun van pas zal komen. Op deze manier gebruiken veel arme zielen de middelen als middelaars, maar ze missen op deze manier Christus. Een oprecht hart echter, bidt niet alleen, het hoort en ontvangt niet alleen, maar het gebruikt alle mogelijke middelen om deel te krijgen aan Christus. Het is rusteloos en onvoldaan totdat het Christus bezit en Hem in de middelen geniet. Het rust niet alleen maar op het vervullen van de plichten, en denkt niet door middel van bepaalde inspanningen deel te krijgen aan Christus.

Ik wil dit nog wat uitvoeriger onder woorden brengen. Vertel aan een rijke man, die aan een of andere ziekte lijdt, dat er een bepaalde dokter is die hem wel kan genezen. Deze is echter gehecht aan zijn reputatie en wil niet komen zonder een aanzienlijke geldelijke tegemoetkoming. 'Geld', zegt de rijke man, 'dat is geen punt. Ik heb geld genoeg om hem hier te krijgen.' Zo iemand stelt dus al zijn vertrouwen op zijn geld. Zo is het ook wanneer een mens ziet dat de schuld van zijn zonden niet is weggenomen, terwijl het geweten nog knaagt. De wet veroordeelt hem, omdat Christus de enige Zaligmaker is en Hij alleen voldoening kan schenken en genezen. De vraag is echter: Hoe zal hij deel krijgen aan Christus? Hij denkt dat zijn gebed en zijn vasten en zijn plichtplegingen iets dergelijks wel tot stand kunnen brengen, door de kracht en verdienste van het verrichte werk. We horen hier de stem van een farizeeër in de taal die het kenmerk is van een papist. Maar welke belofte is hiervoor gegeven? In de Bijbel niet één. Zulke dwazen steunen echter op hun eigen verrichtingen en worden zo Christus en de zaligheid niet deelachtig.

Tegenwerping: 'Maar och', zegt een arme zondaar, 'hoe graag zou ik mijzelf willen kwijtraken. Ik zie nu in dat ik gesteund heb en nog steun op de plichten die ik heb gedaan, maar ik kan mijzelf niet verloochenen zoals ik wel zou willen.'

Ik antwoord hierop dat het een list van de satan is ons in onszelf

gevangen te houden, opdat wij onszelf zouden bevrijden. Want hij wil ons dat door eigen kracht laten doen en maakt ons wijs dat we dat wel kunnen. Maar dit is een ernstige list. Hiermee laat hij in de hoogste graad zowel zijn boosaardigheid als zijn sluwheid zien. Want hij probeert ons hiermee te laten geloven dat wij het heft in eigen handen hebben. En uit onkunde laten wij ons door hem overtuigen, wat ook zijn bedoeling is, dat wij de macht bezitten om onszelf door eigen kracht te verlossen. Maar is dit zo?

O nee, het is een bovennatuurlijk werk om onszelf helemaal te verliezen. Dezelfde hand die ons tot Christus brengt, moet ons ook van onszelf afbrengen. Dit is de echte zelfverloochening. Zelfverloochening vindt plaats als de mens ontdekt dat hij niets bezit. Vandaar dat hij zo overweldigd wordt door de machtige hand van God en het werk van Zijn Geest, dat hij geen kracht of geschiktheid meer van zichzelf of van anderen verwacht in het doen van het goede. Want hij is aan de weet gekomen dat hij dood is en daarom zichzelf niet kan helpen. Veel minder kunnen anderen iets goeds doen. Vandaar dat hij opziet naar de hemel en alle genoegzaamheid bij God zoekt.

Want, let daar wel op, als ik veronderstel dat ik bekwaam ben om van mijzelf uit te gaan, zeg ik dan niet dat ik in mijzelf een begin heb van zelfverloochening? Maar dat is zo niet, eerder het tegenovergestelde. Want zichzelf verloochenen betekent: weten dat men geen kracht in zichzelf bezit om enig geestelijk goed te doen. Vandaar dat wij alleen acht moeten geven op de stem die ons roept, de stem van Christus. Wij moeten weten dat Hij, Die ons roept uit de wegen van duisternis en uit onszelf, ons hieruit zal halen. Verwacht daarom alleen van Christus de macht om u uit uzelf te rukken en tot een gelovige te maken. Want dezelfde hand zal beide moeten doen, anders zal het nooit gebeuren.

Ik wil niet dat een arm schepsel zou gaan denken: Als deze middelen en deze instellingen mij geen goed zullen doen en geen invloed zullen hebben op mijn hart, dan zal ik nooit vertroosting ontvangen. Maar spreek tot God en zeg: 'Waarlijk, Heere, ik ver-

wacht van mijzelf of van de middelen geen kracht, maar mijn voor-nemen is om op te zien tot Hem, Die Zijn aangezicht voor Zijn arme dienstknecht heeft verborgen. Ik zal niet omlaag zien, noch in mijzelf, om enige kracht. Nee, Heere, maar op de Allerhoogste in macht en gaven. Ik zal ook niet zien op de prediker of op de middelen, maar ik zal op U wachten, o Heere, en zien op Uw macht om het werk door Uw eigen middelen te volbrengen.'

Denk eraan wat de profeet getuigt: 'Wie is er onder ulieden, die de HEERE vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN, en steune op zijn God' (Jes. 50:10). Wanneer alle andere dingen in de wereld u in de steek laten, laat de ziel dan uit zichzelf uitgaan en omhoogzien naar de Heere. Want dan is het de geschiktste tijd om God te ontmoeten. Ik zou wel willen dat een christen deze tijd boven elke andere tijd zou uitkiezen. Het is de geschiktste tijd om zijn Zaligmaker te ontmoeten en satan teleur te stellen. Want, zoals ik al opmerkte, het is de laatste toevlucht die de duivel bezit. En als deze hem ontglipt, is het met zijn kracht voor altijd afgelopen. Want anders zal de zondaar, die enerzijds ziet op de schoonheid van de genade, niet tot Christus *kunnen* komen, terwijl hij anderzijds, ziende op de slechtheid van zijn hart, niet tot Christus *durft* te komen. Tegenwerping: De volgende klacht wordt veroorzaakt door het ontbreken van bevindelijk gevoel dat een christen denkt te moeten bezitten en dat hij niet bij zichzelf waarneemt. Vandaar dat de benauwde ziel zegt: 'Helaas, ik heb nooit geweten wat het was om de verzekering van Gods liefde te hebben. Ik ontving nooit een bewijs van Gods gunst. Kan ik dan aannemen dat ik geloof bezit? Het hart van degenen die geloven is vervuld met onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Het Woord getuigt hiervan. Maar ik ben vreemd aan zo'n blijdschap. Hoe zou ik dan kunnen denken dat er geloof in mij is gewerkt?'

Ik antwoord: Maar dit bewijst nog niet dat u geen geloof bezit of dat u niet tot God in Christus mag komen door te geloven. Let alleen op de volgende drie bijzonderheden.

In de eerste plaats moet u niet denken dat u deze blijdschap en

troost ontvangt voordat u tot de belofte gaat. U moet er nog steeds naar uitzien, juist wanneer u deze geproefd en er voedsel uit ontvangen hebt. Of zou u willen dat de Heere u meteen het hele bezit als eigendom zou geven en dat vóór het huwelijk zou zijn gesloten? Deze blijdschap is een vrucht die voortkomt uit het geloof na veel worstelingen. Zij vloeit niet meteen uit het geloof voort. Dit gebeurt niet zodra een christen begint te geloven, maar pas na verloop van tijd. En dan is het hart verheugd, maar het is nooit vervuld met blijdschap voordat men heeft geloofd. Laat hem daarna, en soms veel dagen later, als een mens al de zoete dauw van de beloften die op hem vallen heeft geproefd, naar deze vreugde blijven uitzien.

In de tweede plaats moet u weten dat deze blijdschap en dit bevindelijk gevoel los kunnen staan van het geloof. Want een mens kan wel een goed geloof hebben, maar toch het genot en de zoetheid, waarnaar hij verlangt, missen. Het kan iemand ontbreken aan dat waar hij naar verlangt, maar ondanks dat kan hij het leven en de warmte ervan ervaren. Het kan een boom aan bladeren en vruchten ontbreken, maar toch kan hij sap en vocht genoeg bezitten. Het geloof van een mens kan tamelijk sterk zijn, alhoewel zijn gevoel afwezig is. David was gerechtvaardigd en geheiligd en nochtans ontbrak hem de vreugde. En Job vestigde zijn betrouwen op God toen hij maar weinig gevoel bezat. Dit was het geval toen hij zei, dat 'God hem Zich tot een doelwit had opgericht'. 'Nochtans', zo zei hij, 'zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?' (Job 16:12b, 13:15a). Bouw daarom de grond van uw vertroosting niet op gevoel en bevinding, maar richt u met dit doel tot de belofte als tot de enige steenrots.

Vraag: 'Maar waar komt dit verlangen naar Christus vandaan?'

Ik antwoord: Er zijn niet meer dan twee genegenheden in de ziel naar de afwezige vreugde. De beide genegenheden, die God in Zijn oneindige wijsheid heeft gevormd, zijn hoop en verlangen. Het verstand zegt dat het nuttig en aangenaam zou zijn als ik het zou bezitten. Dan wordt de hoop uitgezonden om op die goedheid te wachten. En als deze niet komt, dan wordt het verlangen uitgezonden om die goedheid te ontmoeten. De hoop staat erop

te wachten, maar het verlangen wandelt op en neer, terwijl het zoekt en uitziet naar een Heere Jezus. Zij gaat van kust tot kust, van oost naar west en zegt: ‘Och, dat ik kon, och, dat ik mocht, en wanneer zal ik? En hoe mag ik tot het spreken van een Heere Christus komen?’

Het is hier als met de bruid in het Hooglied. Als haar Geliefde is heengegaan, dwaalt ze heen en weer, terwijl ze naar Hem zoekt. Zij vraagt aan de wachters of zij Hem, Die haar ziel liefhad, niet gezien hebben. Zo dwaalt zij van de ene plaats naar de andere. Ze houdt niet op met zoeken en speuren naar een blijk van Christus. Zij gaat bidden om te zien of dat misschien een Christus zou kunnen afsmecken. Zij gaat tot het Woord om te zien of dat een Christus zou willen openbaren. Zij gaat naar het gezelschap om te zien of zij daar van Christus kan horen. Dan komt ze tot de gemeente en tot het sacrament om te zien of ze daar nieuws over een Heere Christus en over genade kan horen. Op deze manier dwaalt de ziel al zoekend rond, totdat eindelijk de Heere Christus, naar Wie zij heeft gehongerd en verlangd, in de ziel komt. Ten slotte behaagt het de Heere Christus Zichzelf te laten zien: ‘Zie, uw Koning komt’, zodat de ziel uitroept: ‘Zie, het Lam Gods, Dat uw zonden wegneemt!’ O, gij arme, gebroekene van hart, hier is uw Zaligmaker! Hij is van de hemel neergekomen om tot uw ziel van vrede te spreken in de vergeving van uw zonden. U die hongerde naar een Christus: hier is Hij om u te verzadigen. U die dorstte naar Christus: hier is Hij om u te verkwikken. Hij zegt tot u, die Hem lang hebt gezocht: ‘Hier ben Ik en al Mijn verdiensten zijn de uwe!’ Als het de Heere Jezus dan behaagt om Zichzelf aan de ziel te vertonen, dan heeft haar verlangen de Heere ontmoet.

Het is in dit geval met de zondaar als met een verrader die vervolgd wordt en die in een sterke vesting wordt omsingeld. Hij ziet nergens een gunstbewijs of hoop om te ontkomen. Vandaar dat hij zich voorneemt om zich te onderwerpen. Hij wil nu zijn hoofd op het blok neerleggen, zodat hij de straf voor zijn misdaad zal ontvangen. Terwijl het moment van zijn terechtstelling

dichterbij komt, vangt hij een gerucht op van de bode dat er wellicht nog hoop is op vergeving. Hierdoor krijgt deze arme misdadiger in de gevangenis een sprankje hoop. Daarna hoort hij nog, door middel van een andere bode, iets over de koning zelf. Als hij naar zijn hof komt en naar Zijne Majesteit vraagt en hem zal lastigvallen en smeken om een gunstbewijs, dan is het mogelijk dat hij gratie zal krijgen. Hij maakt er nu haast mee. Het verlangen drijft hem naar het koninklijke hof om de koning om een gunstbewijs te smeken. Vandaar dat hij daar, bij iedereen die maar wil luisteren, informeert: ‘Hebt u de koning ook over mij horen spreken? Hoe denkt de koning eigenlijk over mij? Ik smEEK u, hoe staat mijn zaak ervoor?’

Dan vertellen sommigen hem: ‘Het is waar dat de koning heeft gehoord dat u zich verootmoedigd heeft en dat u berouw hebt over wat u hebt gedaan.’ Ten slotte kijkt de koning uit het venster, merkt de misdadiger op en vraagt: ‘Is dit de verrader?’ Iemand zegt: ‘Met uw goedvinden, majesteit, dit is die man die verootmoedigd is, die om genade smeekt en die naar niets meer verlangt dan naar een gunstbewijs.’ Hierop zegt de koning, die met ontferming is bewogen, tot hem: ‘Het is zeker dat zijn vrij-spraak getekend zal worden en aan hem zal worden overhandigd.’ Op het horen van deze woorden vervult zijn innerlijk zich met dankbaarheid naar Zijne Majesteit. Hij zegt: ‘God zegene Uwe Majesteit, nooit stond er zo’n gunstig gezinde vorst tegenover zo’n ellendige verrader.’ Zijn hart springt op van vreugde, omdat zijn vrijbrief hem zal worden gegeven. Die is echter nog niet verzegeld, maar zodra dit wel het geval is, roept de koning hem binnen en overhandigt hem dit getuigschrift. Zo gaat het ook met een arme zondaar – hij ziet zichzelf als die misdadiger. U, die hoogverraad hebt gepleegd, u denkt er niet aan. Maar wees gewaarschuwd! God zal u eens ter verantwoording roepen. Misschien laat Hij u voorlopig nog met rust, maar Hij zal u onverwacht overrompelen. Uw geweten zal u bij de keel grijpen en u in de hel laten neerdalen. Dan zal Hij u plotseling en onder ernstige verontwaardiging oproepen en uw geweten zal u in het gezicht vliegen. Uw geweten zal uw aanklager zijn. Zij getuigt:

Dát zijn uw zonden, u bent helwaardig. God heeft mij gezonden om het vonnis over uw ziel te voltrekken.

Nu komt de arme mens tot de ontdekking dat hij op geen enkele manier de Heere kan ontvluchten. Het is ook onmogelijk om nog een gunstbewijs van Hem te vragen. Vandaar dat hij het besluit neemt om zich neer te leggen aan Gods voeten en te hopen. De hoop is een vermogen van de ziel om uit te zien naar genade. Het kan worden vergeleken met een man die, omdat hij zijn vriend verwacht, een heuveltop beklimt om te zien of hij al iets van hem kan bespeuren. Op deze manier hoopt en wacht de ziel. Ze hunkert naar genade, terwijl zij zegt: 'Wanneer zal het gebeuren, Heere? Wanneer zal de vrijbrief komen?' De ziel komt overeind en staat als het ware op haar tenen en roept: 'Och, Heere, wanneer zal hij komen?'

Hier komt de vraag boven: Hoe maakt God het hart waakzaam om te hopen? Het is de moeite waard om te overdenken hoe dit gebeurt.

1. De Heere ondersteunt op een lieflijke manier het hart en overtuigt het ervan dat zijn zonden niet onvergeeflijk zijn. Het goede dat hem ontbreekt, kan hem nog worden geschonken. Deze wetenschap is tot grote steun voor zijn ziel. Hoop betekent altijd verwachting van iets goeds in de toekomst. Wel, als een arme zondaar zijn zonden leert zien, hoeveel het er zijn, wat hun natuur is en hoe walgelijk ze zijn, dan kan hij geen rust vinden. Hij ziet dat zijn ziel vervloekt is. Hij vindt geen rust bij anderen of bij zichzelf. Al zou hij de hele dag bidden, hij kan de vergeving van geen enkele zonde krijgen. De ziel is zonder hoop op vergeving. Hij vertrouwt ook niet op wat zij bezit of heeft gedaan. Al zouden alle hulpmiddelen en elke vorm van bijstand, ja, al zouden alle mensen en engelen zich verenigen, toch kunnen zij niet één van zijn zonden verzoenen. Maar nu verheft de Heere Zijn stem en zegt vanuit de hemel: 'Uw zonden zijn niet onvergeeflijk!' O, die oneindigheid van Gods macht, al is de schuld van de zonde machtig genoeg om zijn ziel te verdoemen. Maar wanneer de onbegrensde macht van de Heere, die machtig

is om al zijn zonden te overwinnen, wordt opgemerkt, dan heft het hart zich op met de verwachting dat de Heere hem genade zal bewijzen. Het is echter onmogelijk om hierop te hopen als de ziel zo in banden verkeert. Zij zegt dan ook: Kan dit hart nog verbroken worden? Kunnen deze zonden nog vergeven worden? Kan deze ziel nog verlost worden?

Maar nu openbaart zich de kracht Gods: GóD kan de zonden vergeven! Probeer nooit de macht van God af te meten aan uw oppervlakkige waanwijsheid. Bij God zijn alle dingen mogelijk, maar niet bij de mensen. Het is zoals het van Abraham wordt gezegd, die tegen hoop op hoop geloofd heeft. Hij zag op tot de Heere, Die machtig was te doen wat Hij had beloofd. Abraham heeft zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat al verstorven was, maar wist dat hij een levende God had om op te hopen. De gerechtigheid kan niet zo streng zijn om wraak op u te nemen, als de genade barmhartig is om u het goede te geven. Al waren uw zonden nog zoveel en Gods rechtvaardigheid nog zo groot, toch gaat de genade al uw zonden en al uw verzet te boven. Deze wetenschap mag uw ziel ondersteunen.

Hier hebt u dus de eerste grond om uw hoop te verlevendigen en u te laten geloven dat uw zonden niet onvergeeflijk zijn. In God is meer macht om u genade te bewijzen, dan macht in de zonde om u te verderven. De Heere Jezus Christus kwam om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Dit was ook het doel van Zijn komst. ‘Welnu’, zegt de gebroken en verootmoedigde zondaar, ‘ik ben verloren. Kwam Christus om zondaren zalig te maken? Dan zal Hij Zijn doel moeten missen, of ik mijn troost. Maar God zegt: “Kom tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt.” Ik ben vermoeid. Als de Heere niet het goede met mij voorhad, waarom zou Hij mij dan uitnodigen en mij gebieden te komen? Zeker, Hij wil mij genade bewijzen.’ Pas dus op voor wanhoop. Onderzoek uw staat zoveel u mag en kan. Het is echter schandelijk in de ogen van de Heere om al uw hoop weg te werpen. U moet wel al uw vleeselijke vertrouwen zo ver mogelijk wegwerpen, maar u moet toch hopen. ‘Israël hope op de HEERE; want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing’ (Ps. 130:7).

De Heere neemt ons dit gedrag erg kwalijk. U daalt af in de diepe kerker van uw verdorvenheden en daar aangekomen, zegt u: ‘Deze zonden kunnen nooit vergeven worden. Ik ben tot nu toe nog steeds hoogmoedig en blijf me nog steeds verzetten. God ziet mijn benauwdheid niet, Hij geeft mij geen bijstand, Zijn genade kan mij niet verlossen.’ Merk nu eens op wat de profeet zegt tegen zo’n verslagen ziel: ‘Waarom zegt gij dan, o Jakob, (...): Mijn weg is voor de Heere verborgen?’ (Jes. 40:27a). Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn? U doet de Heere groot onrecht aan. U denkt dat het nederig is om uzelf zo slecht te achten. U denkt: Kan God de zonden van zo’n ellendeling vergeven? Let eens op Psalm 78:19: ‘En zij spraken tegen God, zij zeiden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?’ Zij spraken echter niet zichzelf tegen, maar de Heere. Op deze manier kunnen wij God tegenspreken en Hem beschuldigen. ‘Het is waar’, zegt de wanhopende ziel, ‘Manasse heeft vergeving ontvangen, Paulus was tot God bekeerd en al Gods heiligen hebben genade ontvangen. Maar kunnen mijn zonden wel vergeven worden? Kan mijn ziel worden levend gemaakt? Nee, mijn zonden zijn te groot om vergeven te kunnen worden.’ Overdenk eens hoe beledigend het voor God is, om de macht van de zonde, om u te verdoemen, groter te maken dan de macht van God, om u te behouden. Hoe ontierend het is voor God om de macht van de satan sterker te maken, om u te verderven, dan de macht van God, om u op te beuren en bijstand te verlenen. Wat zult u nu nog meer zeggen? En wat kúnt u nu nog meer tegen de Heere doen? Betekent dit niet dat u God ondergeschikt maakt aan de satan en de zonde? Dat is hetzelfde als zeggen dat de almacht van God zwakker is dan de zwakheid van de zonde. Dat is hetzelfde als de algenoegzaamheid van God krachtelozer te maken dan de slechtheid van satan. Het is waar: arme, boetvaardige zondaren zullen op deze manier vaak bittere klachten uiten, terwijl zij denken zichzelf tegen te spreken. Nee, zij spreken de Heere tegen! Zij spraken ook de Heere tegen toen zij zeiden: ‘Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?’

U spreekt dus op dezelfde wanhopige manier: ‘Hoe zou dat kunnen, Heere? Dit trotse hart zal nooit verootmoedigd worden. Als iets dat had kunnen bewerken, dan zou het allang gebeurd zijn. Zoveel preken, zoveel gunstbewijzen, zoveel bestraffingen, zoveel gebeden ... En toch wil dit hoogmoedige, halsstarrige hart maar niet verbeterd worden.’ U denkt dat u nu uzelf tegenspreekt. Nee, u spreekt De Heere tegen! Maar weet dat het zeggen dat uw zonden niet vergeven kunnen worden, een van de grootste zonden is die u kunt bedrijven.

2. Omdat deze zonde God beledigt, is hij ook gevaarlijk voor uw eigen ziel. Deze zonde haalt de brug op en snijdt alle toegangen af. Daarom kan er ook geen geestelijke troost of verkwikking in de ziel van een arme zondaar komen. ‘Alle dal zal gevuld worden en alle berg en heuvel zal vernederd worden, (...) en alle vlees zal de zaligheid Gods zien’ (Luk. 3:5a,6). Wat betekenen deze dalen? Niets anders dan die diepe afgronden en grachten van vertwijfeling. Tenzij deze gevuld worden, kan niemand de Heere Jezus Christus zien. Deze vertwijfeling van de ziel snijdt werkelijk de zenuwen van menselijke troost en de kracht en scherpte van alle genademiddelen doormidden. Zij schrikt alle menselijke pogingen af en roeit ze uit met wortel en tak. Want een mens zal nooit iets proberen te bereiken waaraan hij wanhoopt. Deze toestand heeft veel overeenkomsten met die van een mens die in doodstrijd verkeert. Voor zo iemand zijn alle dingen vruchteloos. Zijn bed zal hem geen verlichting geven, zijn eten en drinken zal hem niet verkwikken, verwarming zal hem niet laten opleven. Ten slotte zegt men: ‘Het is afgelopen, hij is nagenoeg dood.’ De vrienden verlaten hem, de dokters vertrekken. Zij kunnen nog voor hem bidden en later over hem rouwen, maar ze kunnen hem niet weer herstellen. Zo is ook het gevolg van de vertwijfeling van de ziel dat de mens alle hoop laat varen. Hij ligt in een verloren staat, van waaruit hij niets goeds verwacht. Zo’n arme ziel denkt: Wat voor nut heeft het voor een mens om te bidden? Waarom zou een mens lezen? Welk voordeel krijgt hij uit de genademiddelen? De steen is in werkelijkheid op mij

gewenteld en mijn verdoemenis is voor eeuwig verzegeld. Daarom zal ik nooit meer, op welke manier ook, naar Christus en naar genade en zaligheid zoeken.

Laat deze zondaar echter luisteren naar het Woord. Laat hem erop letten hoe hij de weldaad hiervan verwerpt. Het Woord is wonderbaarlijk, gepast en heilzaam. Het is dat goede Woord van God voor hen die ernaar verlangen. Waarom zou u er dan geen voordeel van verwachten? 'Nee', zegt de ziel, 'de genadetijd is voorbij, de dag is beëindigd.' Al zouden alle dienaren en goede mensen voor hem willen bidden, hij vraagt hun die moeite te besparen. De hel is immers zijn deel en zijn verdoemenis is in de hemel verzegeld. Zie en overdenk nu eens hoe ontzaglijk gevaarlijk wanhoop is voor een arm hart. Het leidt hem buiten het bereik van de genade. Een lieflijke zin in Davids psalm zegt echter: 'Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten en voortaan niet meer goedgunstig zijn? (...) Daarna zeide ik: Dit krenkt mij' (Ps. 77:8, 11b). In de grondtekst staat hier eigenlijk: 'Dit is mijn zwakheid', alsof iemand zou zeggen: 'Dit zou mijn dood betekenen! Wat zou alles immers voor nut hebben wanneer mijn genadetijd voorbij is? Dan is toch al mijn troost vergaan en mijn hoop is afgesneden!' Wacht u echter voor zo'n gedachte, want deze neemt de prikkel weg van al onze verrichtingen. Zij neemt ook de prikkel weg van Gods bevelen, die ons tot zegen zouden kunnen zijn.

3. Deze waarschuwing veroordeelt voornamelijk de grote zonde van vrijpostigheid. Dit is een zonde die veel voorkomt en die zo mogelijk nog gevaarlijker is. Het gaat namelijk om de verwaandheid van vleselijke hypocrieten, die zichzelf in hun gedrag met wonderlijke vrijpostigheid op de been houden. Let op de volgende waarheid. Zoals men in de reizangen gezongen heeft: 'Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden', zo heeft ook wanhoop en vertwijfeling zijn duizenden verslagen. Maar de vrijpostigheid heeft zijn tienduizenden verslagen. Men denkt te kunnen vloeken, liegen en bedriegen en alle geboden te mogen overtreden, maar tóch hoopt men zalig

te worden. Men hoopt dat genade hen zal behouden en toch biedt men weerstand aan genade. Men hoopt dat Jezus Christus hen zal verlossen en toch verzet men zich tegen Christus.

Dit bedoelen wij met het verslaan van de tienduizenden onder ons. En er zijn er slechts weinig die niet op deze rots schipbreuk hebben geleden. Ik zeg dit om tegen de slechtheid van zulke schijnheiligen te waarschuwen. Zij bewieroken zichzelf en vergelijken hun hoop met die van de heiligen. 'Het is waar', zeggen ze, 'ik kan niet in de vrijheid wandelen, ik kan niet elke preek herhalen, ik heb niet die gaven die zij hebben, maar ik hoop net zo goed zalig te worden als zij.' Deze inbeelding heeft vele duizenden verslagen, die nu liggen te jammeren in de hel. Zij hebben het aan hun eigen verwaandheid te danken.

Dit is echter niet de hoop van de heiligen. De hoop van de heiligen is een gegronde hoop. Maar de hoop van de hypocrieten steunt alleen maar op lege inbeeldingen, op dwaze aanspraken en vleselijke redeneringen. Ik zeg u dat zij bedrogen zullen uitkomen. Voordat zij het weten, zullen zij in de bodemloze afgrond verzinken. Vandaar dat de opdracht en raad van Petrus is, 'dat ieder mens bereid moet zijn rekenschap af te leggen van het geloof dat in hem is'. Onderzoek de argumenten die u ondersteunen en de bewijzen die u overtuigen. Let er wel op of hier geen sprake is van ongegronde en dwaze verwachtingen. U spreekt de hoop uit zalig te worden, u hoopt naar de hemel te gaan en Gods aangezicht met zielsvermaak te aanschouwen. Bedenk echter wel wat ik gezegd heb. Goede hoop heeft goede bewijzen, gegronde hoop heeft gegronde argumenten.

4. Het ontbreekt Gods heiligen vaak aan troost. Dat komt niet omdat God hun die troost niet geeft, maar omdat zij die afwijzen. Dat komt omdat zij deze troost, hoewel Hij die aanbiedt, niet willen hebben. Ze doen net als David, toen hij zei: 'Mijn ziel weigerde getroost te worden' (Ps. 77:3b). Hij was net als een ontevreden kind dat zijn melk niet wil drinken, omdat die niet in een gouden beker werd aangeboden. Wij doen vaak precies zo! Omdat de Heere niet voor ons doet wat we graag willen,

willen we niets hebben. Dit zijn de belangrijkste belemmeringen op onze weg en ik zou er nog veel aan toe kunnen voegen. Want vleselijke redeneringen zijn in dit verband erg vruchtbaar. Bovendien zijn wij geneigd, door onze eigen dwaasheid en door de list van de duivel, om de goede dingen te misbruiken. Dat kunnen zelfs hinderpalen zijn op de weg naar de eeuwige gelukzaligheid.